

การวิเคราะห์รายการสุขภาพอนามัยทางโทรศัพท์ที่มีต่อการส่งเสริมสุขภาพ

นางลัดดา ประพันธ์พงษ์ชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-330-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019466

i17878701

The Analysis of the Health Television Programs
on Health Promotion

Mrs. Ladda Prapanpongchai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Mass Communication
Graduate School
Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-330-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์รายการสุขภาพอนามัยทาง
โทรทัศน์ที่มีต่อการส่งเสริมสุขภาพ

โดย

นางลัดดา ประพันธ์พงษ์ชัย

ภาควิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

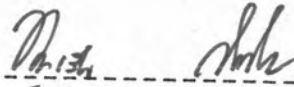
รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโทมหาบัณฑิต

----- คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

----- ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

----- อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี)

----- กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ)

ลัดดา ประพันธ์พงษ์ชัย : การวิเคราะห์รายการสุขภาพอนามัยทางโทรทัศน์ที่มีต่อการส่งเสริมสุขภาพ (THE ANALYSIS OF THE HEALTH TELEVISION PROGRAMS ON HEALTH PROMOTION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.จุมพล รอดคำดี, 76 หน้า. ISBN 974-582-330-9

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ ตลอดจนเพื่อทราบถึงบทบาทหน้าที่ของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อการส่งเสริมสุขภาพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะรายการและสไลด์เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยที่แพร่ภาพในเดือนตุลาคม 2534 ทางสถานีโทรทัศน์ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร 5 สถานี ทุกรายการยกเว้นรายการเพื่อการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผลการวิจัยพบว่ามีรูปแบบรายการ 4 ประเภทคือ นิตยสารทางอากาศ 2 รายการ : สารคดี 8 รายการ ละครสั้น 3 รายการ และรายการสนทนา 1 รายการ และพบว่าเนื้อหารายการในสาขาอายุรศาสตร์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ สาขาจิตเวชศาสตร์ กุมาร เวชศาสตร์และสาขาอื่น ๆ และเนื้อหาตั้งกล่าวสะท้อนแนวคิดด้านการส่งเสริมสุขภาพในเรื่องความรู้ด้านการป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย และการรักษาพยาบาล

ผลการศึกษาพบด้วยว่ามีเทคนิคการนำเสนอรายการ 4 ลักษณะคือ การบรรยาย การบรรยาย สลับการสัมภาษณ์ การสนทนา และนำเสนอในรูปแบบละครสั้น

โดยสรุปพบว่าเนื้อหารายการสุขภาพอนามัยที่มีในสาขาต่าง ๆ สะท้อนแนวคิดเรื่องการป้องกันและการควบคุมโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย ซึ่งเป็นแนวทางความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ จึงสรุปได้ว่าสื่อโทรทัศน์ได้ดำเนินการตามภาระหน้าที่ของสื่อและมีส่วนในการส่งเสริมสุขภาพ

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อผู้ผลิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

C350428 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD: ROLE/FUNCTION/TELEVISION/HEALTH PROMOTION

LADDA PROPANPONGCHAI : THE ANALYSIS OF THE HEALTH TELEVISION
PROGRAMS OF HEALTH PROMOTION. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.JOOMPOL
RODCUMDEE. 76 PP. ISBN 974-582-330-9

The purposes of this study were to analyse the format and content of the health television programs on health promotion and to analyse the role of television on health promotion to the public. Health programs and spots of 5 television stations in Bangkok broadcasted in the month of October 1992 were analysed. The educational programs of Sukhothai Thammathirat Open University was excluded from this study.

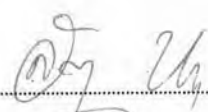
The results showed that there were 4 categories of television programs on health. The programs were presented in different format. There were 2 magazine-typed, 8 documentaries, 3 short dramas and 1 conversation. The Findings also showed that the contents of health program were mostly in the areas of Internal Medicine, Psychiatry, Pediatrics and other medical areas, respectively. The contents of health television programs were focused on the knowledge of prevention, control of disease, patient rehabilitation, therapy and nursing care. Four types of program presentation were aired; Lecture, lecture and interview, conversation and short drama. It can be concluded that television as a mass media has supported the health promotion.

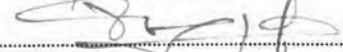

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....

สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....

ปีการศึกษา.....2535.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี , รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกาเยะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์ , อาจารย์ผู้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ คำปรึกษาและที่สำคัญคือให้กำลังใจแก่ศิษย์ตลอดมา ทำให้ข้าพเจ้ามีกำลังใจ และเกิดความมุ่งมั่นที่จะทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้บังเกิดผลสำเร็จ และได้ความรู้สมดังที่มุ่งหวัง

ขอขอบคุณพระคุณผู้ให้สัมภพณ์ทุกท่านที่ได้กรุณาสละ เวลาอันมีค่า ให้ข้าพเจ้าสัมภพณ์และได้ให้เอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ร่วมชั้น เรียนทุกท่านที่ให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าตลอดมา

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่ให้กำลังใจและให้การ ศึกษาแก่ข้าพเจ้าจนสามารถมีวันนี้และสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี และบุคคลที่จะลืมเสียมิได้ คือ คุณชาตรี ประพันธ์พงษ์ชัย ผู้เป็น กำลังใจแก่ข้าพเจ้าเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ลัดดา ประพันธ์พงษ์ชัย

ตุลาคม 2535

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญกราฟ	ด
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาคำวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
ข้อสันนิษฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัย.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน.....	12
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณลักษณะของสื่อสารมวลชนในสังคม..	16
ทฤษฎีการกำหนดวาระ.....	17
สื่อโทรทัศน์กับการประชาสัมพันธ์เพื่อการเผยแพร่ข่าวสารด้าน	
สุขภาพอนามัย.....	18
แนวคิดเรื่องการโฆษณา.....	20
แนวคิดเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา.....	22
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	26
แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	26
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	29
การตรวจสอบข้อมูล.....	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์..... 33
	การนำเสนอข้อมูล..... 33
4	การวิเคราะห์ รูปแบบ เนื้อหาและวิธีการนำเสนอรายการ.... 35
	รูปแบบ เนื้อหา และวิธีการนำเสนอรายการเกี่ยวกับสุขภาพ อนามัย..... 35
	การวิเคราะห์ประเภทเนื้อหารายการสุขภาพอนามัย..... 39
	การวิเคราะห์เนื้อหาสปอตเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย..... 49
	วิธีการนำเสนอ..... 51
5	บทบาทหน้าที่ของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อการส่งเสริมสุขภาพ.... 55
	วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อการส่งเสริม สุขภาพ..... 55
	แนวคิดเกี่ยวกับการใช้สื่อโทรทัศน์เพื่อการส่งเสริมสุขภาพ.. 60
	ผลดี-ผลเสียที่อาจเกิดขึ้นจากการเสนอรายการเกี่ยวกับ สุขภาพอนามัย..... 62
6	บทสรุป และอภิปราย..... 65
	สรุปผลการวิจัย..... 65
	อภิปรายผล..... 70
	ข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย..... 73
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต..... 73
	บรรณานุกรม..... 74
	ประวัติผู้เขียน..... 76

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางแสดงจำนวนของประเภทเนื้อหา	39
2	ตารางแสดงจำนวนของประเภทแนวคิด ในการส่งเสริมสุขภาพทางโทรทัศน์	42

สารบัญกราฟ

กราฟที่		หน้า
1	กราฟแสดงจำนวนของประเภทเนื้อหา	41
2	กราฟแสดงจำนวนของประเภทแนวคิดเรื่อง	
3	การส่งเสริมสุขภาพ	43